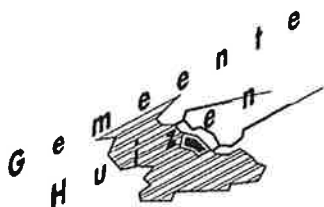

Huizen, 4 december 2009

Fk:

Fin. O. van Rossum & M. Kook,
Gebouwbeheer P. Wouda;
milieu E. Weyland; voorl. w.v.
griffier; E. Kuijt; Accom: D.
Willems & H. van Andel

10 DEC. 2009

fin/ab, raad, afd/OMD, afd/OMD

Aan burgemeester en wethouders,

Afkomstig van Dienst : Maatschappelijke Maken Afd./sectie : Maatschappelijke Ontwikkeling Rapporteur: W.J.M. van Dijk & B. Jansen Bijlage(n) : div.	Afd./sectie: B&W		d.d. 10-12-2009		Vertr.		
	Port.houder	Beh.ambt.	Plandatum		Fatale datum		
	L. Tijhaar	MVD			15 dec. 2009		
	B&W procedure		Dir.	Secr.	B	W	W
	Kennisgeving						
Spoed →	conform						
	behandelen						
Onderwerp / probleemstelling: Subsidieregeling verbetering energiebesparing en binnenmilieu basisscholen	Beslissing d.d. 15 DEC. 2009					Par. af:	
	Mede geadviseerd door:						
	fin	milieu					
Openbaar: ja-passief	Commissiebehandeling Ja 26 januari 2010 Cie Onderwijs en Maatschappelijke dienstverlening					Raadsbehandeling: Februari 2010	
Datum: 7 december 2009		Paraaf:					

Advies Beslispunt:

1. In te stemmen met het advies van het schoolbestuurlijk overleg (OOGO) om de aanvragen te accepteren, die door de schoolbesturen in het kader van de subsidieregeling energiebesparende maatregelen en binnenklimaat primair onderwijs zijn ingediend.
2. Deze aanvragen tezamen als subsidieaanvraag in te dienen bij het CFI, gebaseerd op de EBA rapportages van Energietechnisch Ingenieursbureau Enerdeco.
3. OOGO te laten plaatsvinden over de feitelijke uitvoering van de activiteiten nadat de subsidietoekenning van het CFI is ontvangen.
4. De raad voor te stellen een budget te voteren van € 608.954 om de maatregelen uit te voeren, welke voor € 300.000 gedekt kan worden uit de reserve Crisismaatregelen en voor het overige uit de gevraagde subsidie.

Inleiding

In een aanvullend beleidsakkoord heeft het kabinet aangekondigd dat in 2010 geld beschikbaar is voor verbetering van het binnenmilieu en energiebesparing in schoolgebouwen. Voor het voortgezet onderwijs is ca. 50 miljoen beschikbaar. Voor het basis- en speciaal basisonderwijs wordt een specifieke uitkering van 97,5 miljoen verdeeld op basis van het aantal jongeren van 0-20 jaar in de gemeente. Voor de gemeente Huizen is € 248.927 beschikbaar. De scholen voor voortgezet onderwijs volgen hun eigen traject, zij dienen zonder tussenkomst van de gemeente hun aanvragen in. In dit voorstel wordt ingegaan op de aanvragen die het basis- en speciaal basisonderwijs (De Wijngaard) betreffen. De beschikbare middelen worden ingezet voor energiebesparende aanpassingen en verbetering van het binnenklimaat in schoolgebouwen. Op die manier krijgen leerlingen en docenten een betere leer- en werkomgeving. Uit onderzoek blijkt dat de prestaties van leerlingen in goed geventileerde lokalen aantoonbaar beter zijn dan in een gemiddeld lokaal. Ook wordt de bouwsector hiermee extra ondersteund; de verwachting is dat juist deze sector door de crisis extra hard zal worden getroffen. De investeringen in schoolgebouwen geven zo ook de economie een extra impuls.

Hoofdpijnen regeling

De kern van de aanvraag zal moeten bestaan uit een specificatie van "projectkosten". In deze projectkosten moet de gemeente aangeven welke maatregelen, voor welke school, met behulp van de specifieke uitkering worden gerealiseerd. In een bijlage bij de regeling is een tiental activiteiten vermeld die als projectkosten in aanmerking komen voor financiering. Voorbeelden zijn: vervanging enkel glas door dubbel glas, aanbrengen CO₂ meter, dakisolatie etc. Per activiteit worden in de regeling (soms) aanvullende randvoorwaarden gesteld. Tevens is per activiteit een maximaal bedrag per eenheid vermeld, dat op grond van de regeling kan worden gefinancierd.

Van de totale projectkosten wordt maximaal 60% vergoed op grond van de regeling. De gemeente moet zorgen dat voor de overige 40% van de projectkosten uit andere bron financiering beschikbaar is. De regeling vereist niet dat dit gemeentelijk geld is.

De maatregelen moeten uiterlijk 31 december 2010 zijn gerealiseerd. De aanvraag moet door de gemeente uiterlijk 31 december 2009 zijn ingediend bij het CFI, het agentschap van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De schoolbesturen dienen, als blijkt van instemming met de gekozen maatregelen, de gemeentelijke aanvraag medeondertekenen. De beslissing op de aanvragen is uiterlijk 1 mei 2010. Met het indienen van de aanvraag verklaart de gemeente akkoord te gaan en/of in te stemmen met de in het aanvraagformulier onder drie genoemde onderdelen.

Opdracht opstellen EBA (Energie en Binnenmilieu Advies)

Een Energie en Binnenmilieu Advies is vereist voor de onderbouwing van de noodzaak van de aangevraagde activiteiten. De gemeente Huizen heeft aan het bedrijf Enerdeco te Enschede opdracht gegeven de adviezen op te stellen. Deze opdracht sluit nauw aan bij de ambities die de gemeente heeft gesteld in het kader van het Klimaatprogramma 2008-2012.

Op dit moment zijn voldoende gegevens beschikbaar om de subsidieaanvraag te kunnen indienen. Een aantal overige werkzaamheden, die aan Enerdeco zijn opgedragen, komt op korte termijn beschikbaar. In de totale onderzoeksopdracht wordt aan de volgende aspecten invulling gegeven:

1. Bewustwording en samenwerking
2. Binnenmilieu
3. Luchtkwaliteit
4. Thermisch binnenklimaat
5. Geluid
6. Energie-efficiency

Overleg met schoolbesturen

In het aanvraagformulier verklaart de gemeente overleg te hebben gevoerd met de bevoegde gezagsorganen van de scholen over de aard en de hoeveelheid van de projecten. Dit OOGO-overleg heeft plaatsgevonden op 19 november 2009, waarbij de besturen van de scholen van basis- een voorgezet onderwijs vertegenwoordigd waren, met uitzondering van het katholiek basisonderwijs. Tijdens deze bijeenkomst heeft Enerdeco een presentatie gehouden van de werkwijze van haar bedrijf en van het opstellen van de EBA's. Deze presentatie omvatte tevens de uitkomsten van het onderzoek per school en een opstelling van de te nemen maatregelen die passen in de regeling.

Gemeentelijke uitgangspunten bij de toepassing van de subsidieregeling:

- Uitgangspunt is om alle scholen te laten profiteren van deze subsidieregeling en zo een gemiddeld goed binnenmilieu te bereiken.
- Opheffen van de grootste knelpunten.
- Effectiviteit van de maatregelen: welke activiteiten leveren de grootste bijdrage aan verbetering binnenmilieu en energiebesparing.
- Uitvoerbaarheid van de activiteiten, vooral ten aanzien van de kosten.
- Zichtbaarheid van de te nemen maatregelen.

Naar aanleiding van de onderzoeksgegevens is door de gemeente aan het OOGO voorgelegd te kiezen voor het realiseren van de navolgende activiteiten:

- Plaatsing CO₂-meters in alle klaslokalen
- Plaatsing van thermostatische radiatorkranen
- Aanbrengen energiezuinige verlichting met daglichtregeling (alleen voor schoolgebouwen waarvan zeker is dat deze langer dan 4 jaar in stand blijven).

Daarnaast voor basisscholen die langer dan 15 jaar in stand blijven:

- Enkel glas vervangen door dubbelglas;
- Dwarsventilatie in die lokalen waar dit nodig is d.m.v. bovenramen/rooster of lokale mechanische ventilatie (met een maximum van 10% van de rijkssubsidie).
- Dakisolatie alleen wanneer de vervanging van de dakbedekking/pannen hier op korte termijn aan toe zijn.

Aan de schoolbesturen is verteld dat naast de rijkssubsidie door de gemeente een reserve beschikbaar is van maximaal € 300.000 voor binnenklimaat en energiebesparende maatregelen. Bedoeld bedrag vormt onderdeel van de reserve Crisismaatregelen en dient door de gemeenteraad beschikbaar te worden gesteld.

Als de voorgestelde prioriteitenlijst wordt gevolgd kunnen de daar genoemde activiteiten worden uitgevoerd met gebruikmaking van het aangevraagde subsidiebedrag van € 308.954,- en de € 300.000,- uit de reserve Crisismaatregelen.

De schoolbesturen hebben aangegeven zich in deze opstelling te kunnen vinden. Daarnaast geven zij aan, dat de hierboven aangegeven activiteiten vooral liggen op het vlak van energiebesparing en dat maatregelen ten aanzien van het binnenklimaat onvoldoende tot uitdrukking komen. Mochten er onverhoopt middelen over blijven, dan is het verzoek om deze specifiek voor het binnenmilieu te bestemmen.

Voorts wordt opgemerkt dat de normering uitgaat van een gemiddelde prijsstelling en dat het reëel is om te verwachten dat per gebouw(deel) meerwerk ontstaat en met extra kosten tot gevolg. Om daaraan tegemoet te komen wordt aan de prioriteitenlijst toegevoegd, dat ~~het~~ ^{de} gemeentelijk reserve tevens wordt ingezet om:

1. prijsstijgingen (materiaal en mensuren) te kunnen opvangen.
2. andere activiteiten te kunnen realiseren die het binnenmilieu verbeteren.

Het OOGO adviseert om de subsidieverzoeken zowel activiteiten voor energiebesparende maatregelen als ter verbetering van het binnenklimaat moeten betreffen.

De regeling biedt de mogelijkheid om aanvragen in te dienen tot 125%. Het Min. OCW gaat ervan uit dat niet alle gemeenten zullen aanvragen en zodoende meer beschikbaar komt voor de deelnemende gemeenten. Schoolbesturen geven aan hierin te willen meegaan en in OOGO-verband te zullen overleggen over de daadwerkelijke toekenning van de middelen na ontvangst van een positieve beschikking van het CFI. Op dat moment moeten schoolbesturen beschikken over offertes, bouwkundige (on)mogelijkheden etc.

De schoolbesturen kunnen instemmen met het totaalpakket aan maatregelen dat wordt vervat in de subsidieaanvraag conform de opstelling van Enerdeco en dat als onderlegger dient voor de aanvraag bij het CFI. Het verslag van het OOGO van 19 november 2009 gaat hierbij. Het bestuur van het katholiek basisonderwijs heeft nadien verklaard zich eveneens te kunnen vinden in de subsidieaanvraag met uitzondering van de zonwering (uitval schermen) voor de school De Springplank. Deze zonwering is dermate nodig om het binnenmilieu te verbeteren daar met de huidige zonwering (screens die strak langs de ramen lopen) geen ramen open kunnen en daarom natuurlijk ventileren niet mogelijk is. Desnoods wil het schoolbestuur een andere subsidieonderdeel inleveren maar dit lijkt vooralsnog niet nodig. In het volgende OOGO wordt hier zonodig op teruggekomen.

Formele besluitvorming verdeling middelen

De regeling is gericht aan gemeenten. Schoolbesturen kunnen niet rechtstreeks een beroep doen op deze regeling. Als de gemeente besluit een aanvraag bij CFI in te dienen, moet zij zelf een regeling treffen op basis waarvan zij het geld over de schoolbesturen verdeelt. De subsidietitel van de Awb is op deze regeling van toepassing, maar ook de onderwijswetgeving stelt eisen aan deze regeling. In art. 6 van de wet op het primair onderwijs (WPO) en in de wet op de expertisecentra (WEC) is bepaald dat gemeenten geen uitgaven mogen doen ten behoeve van het niet door de gemeente in stand gehouden onderwijs dan krachtens de wet. De WPO en de WEC bieden hiervoor drie mogelijkheden:

1. De Verordening Voorzieningen Huisvesting onderwijs (VVHO).
2. De Verordening materiële en financiële gelijkstelling.
3. Een doordecentralisatieovereenkomst, met een looptijd van één jaar.

Ad 1

De VNG adviseert gemeenten om geen gebruik te maken van de VVHO. Het bedrag moet immers in 2010 worden besteed, terwijl de doorlooptijd van aanvragen op grond van deze verordening langer is dan één jaar. Door toepassing te geven aan de VVHO zouden de opgenomen voorzieningen formeel pas in 2011 kunnen worden uitgevoerd, terwijl de subsidievoorwaarde bepaalt dat de activiteiten in dit kader eind 2010 gereed moeten zijn.

Ad 2

Voor allerlei andersoortige gemeentelijke uitgaven ten behoeve van het onderwijs kan gebruik worden gemaakt van de verordening materiële en financiële gelijkstelling. De gemeente Huizen heeft een dergelijke vastgestelde verordening, waarbij de mogelijkheid aanwezig is om voor specifieke uitgaven in de vorm van een bijlage bij deze

verordening op maat toekenningcriteria etc. te formuleren. De VNG heeft aangekondigd met een model te komen, die voorziet in een aanvullende voorziening voor dit doel.

Ad 3

De onderwijswetgeving biedt ook nog de mogelijkheid om in een overeenkomst tussen gemeente en schoolbestuur een jaarlijks bedrag aan schoolbesturen ter beschikking te stellen t.b.v. huisvesting.

Het is mogelijk om een dergelijke overeenkomst een looptijd van één jaar te geven.

Hoewel dit niet gebruikelijk is stelt de wet geen eisen aan de looptijd van een dergelijk overeenkomst. Het voordeel van die overeenkomst is dat deze vormvrij is, maar dat wel alles wat relevant is voor de goede uitvoering moet worden geregeld. De bevoegdheid voor het aangaan voor deze overeenkomst ligt bij de gemeenteraad.

De besluitvorming over de verdeling van de middelen betreft de uitvoering en vindt plaats nadat van het CFI bericht wordt ontvangen op de aanvragen, dat uiterlijk vóór 1 mei 2010 wordt verwacht. Op dit moment behoeft de keuze voor de administratief/juridische afhandeling dan ook nog niet te worden gemaakt. Zodra dat wel het geval zal zijn kan daarbij ook het model van de VNG worden betrokken zoals onder ad 2 staat aangegeven.

Relatie met IHP en het meerjarenonderhoudsplan (MOP)

Binnenkort vindt besluitvorming plaats over het IHP. In dat document worden voorstellen gedaan voor de uitvoering van huisvestingsvoorzieningen in de komende jaren.

Werkzaamheden die een relatie hebben met de subsidieregeling energiebesparing en binnenklimaat worden daarin niet meegenomen, maar worden meegenomen in de onderhavige subsidieregeling. Voor onderhoud van de schoolgebouwen wordt verwezen naar het MOP. Vanuit het MOP zal m.b.t. de subsidieregeling vervanging van kozijnen (anders kan er geen dubbel glas worden geplaatst) voor De Tweemaster (locatie Koers) en de Kamperfoelieschool gedeeltelijk naar 2010 verplaatst moeten te worden, respectievelijk uitvoeringsjaar 2018 en 2019. Vervanging van kozijnen zijn als gebruiksduurverlengende zaken aangemerkt.

Eenmalig proces

De onderhavige subsidieregeling is een impuls door middel waarvan eenmalig specifieke maatregelen kunnen worden uitgevoerd voor het verbeteren van energiebesparing en binnenmilieu. De middelen komen beschikbaar op grond van de Financiële verhoudingswet. Dat betreft de financiële verhouding tussen Rijk en gemeenten en geeft geen rechten voor schoolbesturen. Nu de gemeente Huizen toepassing geeft aan deze subsidieregeling is het juist om het eenmalige karakter van de subsidieregeling te benadrukken. Aan de schoolbesturen wordt schriftelijk meegedeeld dat zij hieraan nog geen rechten kunnen ontfangen. Zodra het subsidiebedrag van het Rijk en de werkelijk uitvoeringskosten bekend zijn, worden er definitieve beslissingen genomen.

Financiering

Subsidie-aanvraag

Voor de gemeente Huizen is door het Rijk € 248.927 beschikbaar gesteld. Er mogen echter aanvragen worden ingediend tot 125%, zijnde € 311.158. Van de totale (norm) projectkosten wordt maximaal 60% vergoed op grond van de regeling. 40% is cofinanciering. De regeling vereist niet dat dit gemeentelijk geld is.

Er wordt door Huizen een subsidie-aanvraag ingediend van € 308.954 (124%). Hiervan heeft € 119.574 betrekking op HR-glas. Vervanging van glas valt onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. De andere opgevoerde maatregelen, vallen onder de verantwoordelijkheid van schoolbesturen.

Het is onzeker of de volledige aanvraag van € 308.954 toegekend wordt. Over de aanvraag boven de 100%, zijnde € 60.027 lopen wij een risico. Indien dit gedeelte niet

(geheel) wordt toegekend, wordt bekeken of er activiteiten moeten vervallen of dat het mogelijk is om vanuit de gemeente extra middelen beschikbaar te stellen.

Co-financiering

De co-financiering moet minimaal € 205.969 zijn (40%). Voorgesteld wordt om de co-financiering volledig vanuit gemeentelijke middelen te financieren. In de reserve Crisismaatregelen is € 300.000 beschikbaar voor binnenmilieu en energiebesparing scholen. Dit bedrag kan dienen ter dekking van de benodigde middelen voor co-financiering.

Extra: noodzakelijke investering

Om enkel glas te vervangen door dubbelglas is het bij 2 scholen noodzakelijk om ook een deel van de kozijnen te vervangen. De vervanging van de kozijnen valt niet onder de subsidie-regeling. De verantwoordelijkheid tot vervanging ligt bij de gemeente. In het Meerjarenonderhoudsplan (MOP) is de vervanging hiervan bij deze 2 scholen opgevoerd voor 2018 c.q. 2019. Aangezien het levensduur-verlengende investeringen betreffen, is de vervanging niet in de onderhoudsvoorziening opgenomen, maar worden te zijner tijd geactiveerd en afgeschreven. De lasten zijn hiermee nu nog niet in de meerjarenbegroting opgenomen.

Volgens de opgave van Enerdecoco gaat het om een investering van € 61.620. In het MOP wordt rekening gehouden met hogere bedragen. De verwachting is dat de investering in de praktijk hoger zal liggen dan de opgave van Enerdecoco weergeeft. Het risico van prijswijzigingen bij de aanbesteding ligt bij de gemeente.

Voorgesteld wordt de noodzakelijke investering in de kozijnen in één keer ten laste te brengen van de € 300.000 die beschikbaar is in de reserve Crisismaatregelen.

Buffer voor opvangen risico's

Voorgesteld wordt om het restantbedrag in de reserve Crisismaatregelen, zijnde € 32.411 (€ 300.000 - € 205.969 - € 61.620) beschikbaar te houden voor het opvangen van de risico's. Het gaat hierbij om:

- a) risico van prijswijzigingen bij gemeentelijke aanbestedingen, te weten kozijnen en co2-meters;
- b) risico van prijswijzigingen tussen de normbedragen en de uitgebrachte offertes aan schoolbesturen, te weten glas, thermostaatkranen, buitenzonwering, HF-armaturen, daglichtregeling en dwarsventilatie;
- c) risico van het niet (volledig) toekennen van het subsidiebedrag dat boven de 100% is aangevraagd.

Bij de risico's benoemd onder de punten b en c kan eveneens gekozen worden voor het niet volledig uitvoeren van de opgevoerde activiteiten of voor een eigen bijdrage van de schoolbesturen.

FINANCIËLE SAMENVATTING

De totale kosten voor de maatregelen binnenmilieu en energiebesparing komen uit op € 608.954. In onderstaand overzicht zijn de baten (subsidie) en de lasten inzichtelijk gemaakt:

Baten

Subsidie-aanvraag 100%	€ 248.927
Subsidie-aanvraag tot 124%	€ 60.027
Totale subsidie-aanvraag	€ 308.954

Gemeentelijke lasten

40% co-financiering	€ 205.969
---------------------	-----------

Extra: noodzakelijke investering kozijnen	€ 61.620
Inzet restant reserve voor opvangen risico's	€ 32.411
Totaal lasten t.l.v. reserve Crisismaatregelen	€ 300.000

Voorgesteld wordt derhalve om door de raad een budget beschikbaar te laten stellen van € 608.954 ter uitvoering van de maatregelen. Hiervan kan € 300.000 ten laste gebracht worden van de reserve Crisismaatregelen. De resterende € 308.954 wordt gedekt door de aangevraagde subsidie.

Indien blijkt dat het geraamde restant van € 32.411 niet voldoende is om de bovenstaande risico's (met name het risico benoemd onder punt a) te kunnen opvangen, zal mogelijk aanvullend budget beschikbaar moeten worden gesteld. Vóór 1 mei a.s. zal hierover duidelijkheid worden verkregen. Vooralsnog is het uitgangspunt dat de gemeentelijke bijdrage maximaal € 300.000 zal bedragen en dat bij een lagere subsidie-toekenning een keuze zal worden gemaakt voor het eventueel niet volledig uitvoeren van de opgevoerde activiteiten en/of voor een eigen bijdrage van de schoolbesturen.

Maatschappelijke ondersteuning
Beleid onderwijs en vrije tijd

W.J.M. van Dijk / B. Jansen

Gezien en akkoord
Hoofd maatschappelijke ondersteuning

E.J. Kuijt

